

Zending Catalonië – 6 tot 9 november 2012 “Being young in an urban context”

Samenstelling van de delegatie

1. Lieve Caluwaerts, afdeling Jeugd
2. Kristof Gaublomme, afdeling Jeugd
3. Kai Van Nieuwenhove, VVJ
4. Philippe Michiels, Jeugddienst Gent
5. Stefaan Fabri, Jeugddienst Vilvoorde

1. Chronologische beschrijving van de bezoeken

Aankomen op Barcelona's Internationale Airport, het heeft steeds iets van thuis komen. Waarom? Daar heb ik niet meteen een verklaring voor. Een korte vergelijking met Vlaanderen qua gevoel verklaart misschien reeds een gedeelte. Het is er vooreerst warmer. Rondlopen in een stad, driemaal zo groot als Antwerpen (als je de periferie niet meetelt) in je t-shirt om 22u 's avonds in november, het is aangenamer dan bij ons. Hun nationalisme (confederalisme?) is ook evenredig als dat van ons, al ligt de Catalaanse onderdrukking iets recenter in het geheugen dan de Vlaamse, misschien daarom wat meer, subjectief, begrip hiervoor. Ook qua "welvaart" zijn linken te leggen. Vlaanderen en Catalonië staan steevast in de top tien van meest welvarende regio's. België en Spanje staan een stuk lager. Misschien ontstaat daar ook een stukje nationalisme (angst om te verliezen wat je hebt omdat anderen armer zijn)? In dat geval is er iets minder begrip hiervoor.

Maar genoeg reflectie over de omgeving. Misschien eens naar de groep kijken? Het moet gezegd, ik had me geen betere delegatie kunnen wensen. Naast Lieve en mezelf herbergen we drie topambtenaren. Een Vlaamse ambtenaar die lokale besturen ondersteunt, een jeugdwelzijnswerker uit Vilvoorde en een jeugddienstmedewerker uit Gent, een lokaal bestuur dat we bij ons een grootstad noemen, iets waar je je in Catalaanse omgevingen vragen kan bij stellen. (Kai)

1. 6 november en 7 november 2012 Visit to the General Direction of Youth/ Catalan Youth Agency (ACJ)

Contactgegevens

Direcció General de Joventut / Agència Catalana de la Joventut

C/Calabria, 147

08015 Barcelona

T (34) 93 483 83 21

smolins@gencat.cat

<http://www.gencat.cat/joventut>

Op dag één (namiddag) en dag twee (voormiddag) bezoeken we de Catalaanse overheid. Via verschillende gesprekspartners krijgen we een zicht op de staatsstructuur en het jeugdbeleid. Sara Molins geeft een algemene inleiding zodat we de bezoeken van de volgende dagen ook in het juiste perspectief kunnen zetten.

Enkele weetjes daarover op een rijtje gezet:

Demografisch

- Catalonië bevat ongeveer 7,5 miljoen inwoners.
- In Barcelona Stad wonen 1,6 miljoen mensen maar dat is zonder dat de randsteden meegeteld worden. (In L'hospitalet De Llobregat, een stad die naadloos overgaat in Barcelona, wonen bvb ook vele honderduizenden mensen).
- In de provincie Barcelona wonen 5,5 miljoen inwoners.
- Catalonië is dus zeer ruraal met zeer kleine gemeenten maar met een stevig verstedelijkte kern rond Barcelona.
- De vier Catalaanse provincies (Barcelona, Gerona, Lerida en Tarragona) zijn verdeeld in 41 Comarques. Deze comarques zijn belangrijke lokale besturen en verenigen x-aantal gemeenten of steden. Aansturing van beleid (o.a. jeugdbeleid) zal dus ook vooral vanuit deze Comarques geschieden.

De staatsstructuur

- Spanje is het land en Catalonië is een vrij verzelfstandigde regio. De verzelfstandiging houdt in dat er drie soorten bevoegdheden zijn:
 - **Exclusieve** bevoegdheden zijn volledig van Spanje naar Catalonië gedelegeerd. Dit is o.a. zo voor Jeugdbeleid, Cultuur en Toerisme
 - **Gedeelde** bevoegdheden tussen beide niveaus zijn o.a. opvoeding, financiën en Justitie.
 - **Executieve** bevoegdheden worden in Madrid beslist maar in Catalonië uitgevoerd. Voorbeelden zijn o.a. werk en musea.
- Catalonië ijvert, net zoals het Baskenland, voor meer autonomie en dit geeft vaak spanningen met het bestuur te Madrid.

Jeugd en economie

- Ook hier tiert de economische crisis enorm. De jeugdwerkloosheid overstijgt in sommige regio's de 45%. Deels daaraan verbonden is het vinden van huisvesting ook niet makkelijk voor twintigjarigen.
- Jeugdbeleid focust zich op de leeftijdscategorie vanaf 16 tot 30 jaar. Thema's als huisvesting en tewerkstelling zijn hier dus belangrijk binnen het jeugdbeleid.

Jeugdbeleid

- Er is een Catalaans Jeugdbeleidsplan (vgl Vlaams Jeugdbeleidsplan) en de lokale besturen schrijven zelf een lokaal jeugdbeleidsplan (vgl. lokaal jeugdbeleidsplan).
- Het Catalaans JBP omvat 10 jaar (nu 2010 – 2020), er is elke vijf jaar een tussentijdse "youth Survey"

Fijn detail om te horen, men "mist" wel een organisatie zoals VVJ. Hiermee doelen ze op een intermediaire ondersteunende organisatie tussen de Catalaans en de lokale (incl. comarque) overheid. Uiteraard worden bepaalde zaken die VVJ doet in Vlaanderen hier door de Catalaanse overheid opgevolgd (vb. vorming voor jeugdambtenaren). Ze missen vooral de interlokale uitwisseling die in Vlaanderen wel stevig aanwezig is. (Kai)

Catalaans Jeugdobservatorium

Xavier Ramos, medewerker van het jeugdobservatorium licht ons in over de opdracht van deze vzw die in opdracht van het Catalaanse Agentschap voor Jeugd werkt. Hun taak is driedelig:

1. Ondersteuning van lokaal jeugdbeleid
 - Monitoren en onderzoeken van het jeugdbeleid in gemeenten en regio's;
 - Financiële ondersteuning bieden;
 - Samenwerken aan de implementatie van lokale projecten.
2. Inhoudelijke ondersteuning van lokale besturen
 - Informatie en begeleiding;
 - Opleiden en adviseren van jeugdanimatoren en jeugdwerkers;
 - Aanbieden van documentatie en publicaties.
3. Informatiecentrum
 - Het online informatie- en communicatieplatform E-Joventut waar ook verschillende onderzoeken en enquêtes van het observatorium te vinden zijn.

Men geeft aan dat de ondersteuning en de ontwikkeling van het lokale jeugdbeleid de laatste jaren minder evident is geworden. De vele besparingen, ook op lokaal niveau, verkleint de ruimte voor het voeren van een gemeentelijk jeugdbeleid.

Catalonië telt maar liefst 947 gemeenten, verdeeld over 41 regio's. Maar liefst 79% van de gemeenten heeft minder dan 5.000 inwoners. Slechts een zestal gemeenten hebben meer dan 100.000 inwoners. Deze situeren zich allemaal in de buurt van Barcelona. Dit maakt het uiteraard heel moeilijk om het hele gebied te bereiken. Er is bovendien een grote verscheidenheid (platteland, kust- en berggebied, stad...).

Actoren van het lokale jeugdbeleid

De Direcció General de Joventut zet in verschillende regio's van Catalonië een bureau op (Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona en Terres de l'Ebre). Hiermee wordt er direct contact gecreëerd met het lokale niveau. De bezetting van de bureaus is gemengd: een deel zijn werknemers van de Direcció General de Joventut, een deel van het Catalaans Agentschap voor Jeugd.

Deze regionale bureaus willen een wisselwerking creëren met zowel:

- De lokale overheidsinstanties;
- De jongeren zelf;
- Organisaties die met jongeren werken.

Het Catalaans Agentschap voor Jeugd, waaronder ook het jeugdobservatorium valt, werkt voornamelijk met de lokale overheidsinstanties.

De regioraad is het niveau dat het dichtst bij het nationale niveau staat. Zij kunnen een jeugdbeleidsplan indienen voor de regio en kunnen hiervoor subsidies ontvangen. Deze middelen dienen integraal te gaan naar de ondersteuning van gemeenten op vlak van jeugdbeleid.

De gemeentebesturen kunnen op hun beurt een jeugdbeleidsplan indienen waarvoor ze subsidies kunnen ontvangen. De Catalaanse overheid ondersteunt hen ook met plaatsbezoeken, advisering en opleidingen.

In sommige kleine gemeenten is er geen eigen jeugdbeleid en is er een rechtstreekse inmenging van de Catalaanse overheid. Professionelen, tewerkgesteld door de Direcció General de Joventut werken er rechtstreeks met de lokale jongeren. Deze medewerkers kunnen voor verschillende gemeenten ingezet worden. Dit gebeurt vooral in heel landelijke gebieden.

Lokale jeugdbeleidsplannen

Jeugdbeleidsplannen van de regio's

Alle regio's hebben een jeugdbeleidsplan ingediend. De functie van het plan is de ondersteuning van gemeentebesturen in jeugdzaken. Daarnaast is er aandacht voor netwerking en samenwerking tussen de gemeenten.

Gemeentelijke jeugdbeleidsplannen

De gemeentebesturen hebben in theorie geen echte bevoegdheden voor jeugd. In praktijk hebben ze dankzij het Catalaans Nationaal Jeugdbeleidsplan vrijwillig een aantal taken opgenomen. In hun gemeentelijk jeugdbeleidsplan stellen ze een analyse en doelstellingen op. Zo'n plan geldt voor vier jaar en wordt in principe ingediend aan het begin van iedere nieuwe legislatuur. Toch is het mogelijk om ook op een later moment in te stappen.

Anders dan in Vlaanderen, waar het subsidiebedrag voor het jeugdbeleidsplan wordt berekend op basis van het aantal jonge inwoners van een gemeente, wordt dit in Catalonië als volgt samengesteld:

- Een vast basisbedrag;
- Een variërend bedrag op basis van de geformuleerde doelstellingen. Deze worden beoordeeld op basis van volgende principes: bevatbaarheid, kwaliteit, participatie en sociale transformatie;
- Een aantal correctiefactoren op basis van de grootte van de gemeente.

Tot 2005 waren er vooral losse en niet zo gestructureerde subsidieaanvragen. Nu zijn subsidies nog enkel mogelijk als er een jeugdbeleidsplan werd ingediend. Gemeenten kunnen maximum 30.000 euro ontvangen (voor de regio's gaat dit tot ongeveer 60.000 euro). Normaal gezien is er hiervoor een jaarlijks nationaal budget van 4,8 miljoen euro. Door de besparingen is dit momenteel wel verminderd tot 3,8 miljoen euro.

Het aantal gemeentelijke jeugdbeleidsplannen steeg van 222 in 2003 tot 682 in 2010. Dat wil zeggen dat 682 van de 947 Catalaanse gemeenten een plan indienden en dat hierdoor maar liefst 90% van de jongeren worden bereikt.

De snelle en grote toename van het aantal plannen brengt ook heel wat groeipijnen met zich mee:

- De bevoegdheden van de verschillende niveaus zijn nog altijd niet goed op elkaar afgestemd;
- De toegekende financiële middelen laten vaak op zich wachten. Heel wat gemeentebesturen zijn bovendien nog te afhankelijk van deze subsidies;
- Lokale beroepskrachten krijgen vaak onvoldoende erkenning. In de wet van 2010 werd wel een profiel van lokale jeugdwerker uitgeschreven, maar de functie moet zijn bestaansrecht nog verdienen;

- Er is nog een grote uitdaging om transversale structuren te creëren. Hier liggen zeker nog mogelijkheden daar de vraag tot optimaliseren toeneemt door de economische crisis;
- Tussen het nationaal Catalaans jeugdbeleidsplan en de lokale plannen zijn er grote verschillen qua uitgangspunten. Zo is het nationale plan vooral gericht op verzelfstandiging en participatie van jongeren. De lokale plannen daarentegen beperken zich vaak tot het beleidsveld vrije tijd.

Lokale participatie

Binnen het Catalaans Agentschap voor Jeugd is er ook een afdeling die de participatie van kinderen en jongeren stimuleert, hierrond goede voorbeelden verzamelt, enzovoort. De afdeling baseert zich op drie pijlers om participatie te bevorderen:

- Beleidsbeïnvloeding door jongeren;
- Participatieprocessen tot stand brengen;
- Persoonlijke ontwikkeling van jongeren.

Op lokaal vlak wil de afdeling participatie vooral participatieprocessen op gang helpen brengen. Catalaanse gemeenten zijn immers niet wettelijk verplicht om een jeugdadvisraad in te richten.

Gangbare procedure ondersteuning gemeente

- In een eerste fase wordt samen met de gemeente de beleidsgebieden afgebakend waarin jongeren inspraak dienen te krijgen.
- In een tweede fase stuurt de afdeling participatie een expert ter plaatse om met jongeren en jongerenorganisaties aan de slag te gaan. Ze worden opgeroepen voor workshops. Hieruit ontstaan dan werkgroepen van jongeren en beleidsmakers samen.
- Uit de debatten tussen jongeren en beleidsmakers worden dan doelstellingen geformuleerd waar verder werk zal van worden gemaakt. Die doelstellingen kunnen betrekking hebben op het hele gemeentelijke jeugdbeleidsplan of slechts op een gedeelte of zelfs één project. Dit hangt vooral af van de wil van het gemeentebestuur.

De middelen van de afdeling participatie zijn vrij beperkt. Bovendien zijn gemeenten niet verplicht om dergelijke participatietrajecten op te zetten.

Jeugdbeleid in de streek Barcelona

De streek Barcelona herbergt het merendeel van de Catalaanse inwoners (5,5 van de 7,5 miljoen Catalanen). 16,5 % of 903.509 van deze regiobewoners zijn tussen 15 en 29 jaar oud. 24,5% van deze jongeren of 221.563 personen zijn van allochtone afkomst. Dit betreft vooral immigratie vanuit Noord-Afrika en Zuid-Amerika en de bijhorende gezinshereniging.

De streek telt 314 gemeenten en 11 regio's. De verscheidenheid is groot: zowel de grootste stad, Barcelona met 1,6 miljoen inwoners, als de kleinste gemeente met 19 inwoners, maken deel uit van deze streek.

De streek Barcelona heeft net als heel Catalonië te kampen met een grote vlucht van jongeren naar de stad. Er werden verschillende proefprojecten opgestart om plattelandsvlucht te vermijden, bijvoorbeeld door jongeren meer inspraak te geven en hen effectief te laten participeren aan het beleid. Deze hebben voorlopig nog maar weinig effect.

Methodologische ondersteuning van de streek Barcelona

Deze ondersteuning gebeurt via volgende kanalen:

- Monitoring: het voortdurend verzamelen van gegevens en het onderzoeken van lokaal jeugdbeleid. Op die manier worden lokale noden opgespoord waar aan tegemoet kan worden gekomen via samenwerkingsprojecten.
- Strategische coördinatie: het nationaal Catalaans jeugdbeleidsplan wordt als basisdocument gehanteerd om te vertalen naar doelstellingen voor de streek Barcelona. De uitbetaling van subsidies voor de gemeentelijke jeugdbeleidsplannen behoort hier ook toe.

- Informatieverstrekking en begeleiding: het Catalaans Agentschap voor Jeugd haalt veel informatie uit de lokale jeugdbeleidsplannen dat ze verspreidt naar de gemeenten. Momenteel wordt er gewerkt aan een databank die als een soort digitale portaalfunctie moet functioneren (informerende, doorverwijzen, kalenders...).
- Adviseren en opleiden: verschillende experts van het agentschap stappen ook uit eigen beweging naar de gemeenten voor inhoudelijke ondersteuning en advisering. Zo worden gemeenten begeleid om hun jeugdbeleidsplan zoveel mogelijk op de aanwezige beroepskracht voor jeugd af te stemmen.

2. 7 november 2012 Visit to the municipality of Terrassa

Contactgegevens

Jeugd en Vrijtijdsdienst Terrassa 'Casa Baumann'

Av. Jacquard 1, Terrassa 08222

www.terrassa.cat/joventut

T (34) 93 784 83 90

Diensthoud: Raquel Garcia Mesa

Stafleden: Cinta Ferra, Laura Fusté, Sonia Valle

Algemeen

- Bevolking:
 - 212.000 inwoners
 - 20% jongeren
 - 40 % van de bevolking zijn migranten; 80% van de migranten is van Marokkaanse afkomst.
- 1600 werknemers aan de gemeente
- De gemeente is opgedeeld in 6 gebieden.
- Casa Baumann - Dienst jeugd:
 - 12 personeelsleden: 3 deskundigen + 9 'voorlichters'
 - Daarnaast 15 niet-gemeentelijke beroepskrachten uit andere organisaties die mee het jeugdbeleid uitvoeren
 - Algemeen: ondersteunen van jongeren in hun ontwikkelingsproces naar volwassenheid, het bevorderen van de levenskwaliteit van jongeren, gelijke kansen bieden, ...
 - Informatie en advies over: educatie en opleiding, tewerkstelling, reizen, gezondheid, wonen, ...
 - Coördineren van jeugdwerkingen in de stad, centraal aansturen van het te voeren jeugdbeleid, ...
 - Oog hebben voor intersectorale aanpak
- Jeugdbeleidsplan:
 - richt zich tot 12-15jarigen in tegenstelling tot de 'generalitat' die het jeugdbeleid richt naar +15jarigen; elke gemeente heeft de vrijheid om de leeftijdscategorie zelf af te bakenen; door de recente economische crisis richt men zich in de praktijk ook naar +18jarigen
 - Goedgekeurd in 2011
 - Geldig voor 4 jaar
 - Uitgewerkt in samenwerking met jongerenorganisaties + provinciale diensten (Catalonië)
 - 9 hoofdstukken: huisvesting, werkgelegenheid, onderwijs, ...
 - 86 acties/projecten
 - 2 speerpunten:
 - Emancipatorisch werken: aanreiken info + mogelijkheden bieden om vaardigheden aan te leren
 - Participatie: jongeren kunnen zelf vorm geven aan activiteiten

Districte Jove

- Algemeen:
 - o Sociaal-educatieve vrijetijdsprojecten voor jongeren tussen 12 en 25 jaar
 - o Zowel organisatorisch als financieel valt het voor 80% onder de verantwoordelijkheid van de 'afdeling jeugd' en voor 20% onder de verantwoordelijkheid van 'de sociale dienst'
 - o Gestart in 1998
 - o In totaal zijn er 11 'districtes joves' in Terrassa, waarvan 6 'jongerenontmoetingsplaatsen'
 - o In totaal zijn er zo'n 800 'regelmatige' bezoekers; ruim genomen worden er 3000 jongeren bereikt
- Doelstellingen:
 - o Leren kennen van noden, behoeften en potenties van jongeren
 - o Bereiken van alle buurten (en jongeren) via decentralisatie
 - o Integrale en inclusieve aanpak
 - o Participatie, inspraak en betrokkenheid bevorderen
 - o Sociale competenties bevorderen
 - o Emancipatorisch werken en de zelfstandigheid van jongeren bevorderen
 - o Ook maatschappelijk kwetsbare jongeren bereiken, meestal in samenwerking met de 'sociale dienst'
- Op 3 dimensies werken:
 - o Individueel: 'op maat' van elke jongere
 - o Groep: jongeren zelf hun vrije tijd laten beheren en laten participeren in het opzetten van activiteiten
 - o Gemeenschap/buurt: zoveel mogelijk linken leggen met en betrekken van andere instanties in de buurt zoals: buurtwerkers, sociale diensten, scholen, politie, ...
- Werken op verschillende locaties:
 - o 6 'jongerenontmoetingsplaatsen' verspreid over de stad
 - o Andere gemeentelijke infrastructuur
 - o Openbare (speel)plaatsen, gewoon in de straat, op pleintjes
- Soort activiteiten:
 - o Laagdrempelige activiteiten om jongeren te laten kennismaken met allerlei (vrijetijds)mogelijkheden
 - o School en leerondersteuning
 - o Ontmoeting
 - o Gespecialiseerde activiteiten: dans, crea, muziek, ...
 - o Internetmogelijkheid bieden
 - o Activiteiten georganiseerd door de jongeren zelf
 - o Activering in de publieke ruimte:
 - Observeren
 - Contacten leggen met jongeren
 - Aanbod ontwikkelen in samenspraak met jongeren
 - Samenwerking met zoveel mogelijk instanties in de buurt
 - Mee sensibiliseren van politie om jongeren niet enkel te bekijken als 'probleembesorgers'
 - De jeugdwerkers die op straat werken worden 'vertrouwenspersonen'

Esplais

- Algemeen:
 - o Het zijn (non-profit)verenigingen bestaande uit vrijwilligers

- Het verenigingsleven in Catalonië is voornamelijk in de jaren 70 ontstaan
- Ze organiseren educatieve en vrijetijdsactiviteiten voor kinderen en jongeren tussen 3 en 17 jaar: kinderclubs, naschoolse opvang, vrijetijdsactiviteiten tijdens de week en in het weekend, zomerkampen, ...; van gaming over sport en workshops tot uitstappen
- Tijdens vakanties worden vrijwilligers betaald, tijdens weekends is het louter vrijwillig
- 300-tal vrijwilligers in totaal, voornamelijk tussen de 18 en 25 jaar; meestal zijn het jongvolwassenen die als kind hebben deelgenomen aan de activiteiten van de 'esplais'; voordeel is dat ze de buurt en de werking al lang kennen
- 3500 kinderen en jongeren worden bereikt
- Esplais zijn goed ingebed in de buurt en hebben meestal een goed 'netwerk' en werken veel samen met andere instanties: scholen, andere verenigingen en instanties, de gemeente, andere 'esplais', ...
- Pedagogische functie:
 - Ze dragen bij aan de algemene ontwikkeling van jongeren: organisatorische vaardigheden worden ontwikkeld, leren verantwoordelijkheid nemen, leren samenwerken, ...
 - Nastreven van waarden als vriendschap, samenwerken, respect hebben voor andere mensen, het milieu, ...
- Sociale functie:
 - 'Leren door ervaring', burgerzin stimuleren, ...
 - Werken aan sociale verandering en streven naar meer sociale gelijkheid
 - Streven naar een heterogene samenstelling van de groep jongeren en op die manier werken aan sociale uitsluiting en oog hebben voor maatschappelijke achterstelling
- Ondersteuning door de 'afdeling jeugd':
 - Maandelijks wordt er een overleg georganiseerd waarbij ook professionelen/deskundigen aanwezig zijn om mee te sturen en te ondersteunen; zij geven ook advies (o.a. over wetgeving)
 - In 2011 zijn er 65 projecten gesubsidieerd; zo kunnen activiteiten goedkoop gehouden worden om de laagdrempeligheid te bevorderen
 - Er worden ook training en workshops aangeboden zodat jongeren zich kunnen bekwamen
 - Ter beschikking stellen van materiaal en ruimte

Informatiepunten in de scholen

- Wekelijks trekken 3 beroepskrachten van de jeugddienst naar de 12 openbare scholen in de stad; sinds 2012 wordt er ook naar de privéscholen gegaan
- Jongereninformatie over allerlei thema's ter beschikking stellen
- Contacten leggen met jongeren
- Aansporen tot participatie in (schoolraden bvb) en buiten de school (verenigingen)
- Specifieke cursussen of infosessies worden gegeven door gespecialiseerd personeel

Baumannlab

- Laboratorium voor 'artistieke creatie' waarbij ondersteuning wordt geboden aan jongeren om aan artistieke, multidisciplinaire expressie te doen op het vlak van visuele kunsten
- Doelstellingen:
 - Kritische houding stimulering door middel van artistieke expressie
 - Het visualiseren van de jongerenleefwereld
 - Opleiden en professionaliseren van jonge 'creatievelingen'

- Netwerk uitbouwen op het vlak van artistieke productie en creativiteit
- Aanbod:
 - Materiaal
 - Exporuimte en studio's
 - Medialab
 - Informatie bieden
 - Opleiding
 - Expo's

Project 'AQUI POTS!' (HERE, YOU CAN!)

- 17 muren in de stad waar men graffiti mag spuiten
- Vertrokken vanuit klachten van de politie en de reinigingsdiensten; jeugddienst heeft dan graffiti-project opgestart
- Het zijn ook plaatsen van ontmoeting geworden en een goeie plaats voor de jeugddienst om contacten te leggen
- Kansen geven aan jongeren om zich vrij creatief te uiten maar met zin voor verantwoordelijkheid voor de omgeving

Project 'PUBLIEKE RUIMTE EN JONGEREN'

- District 2:
 - Videoproject
 - Samen met jongeren nagedacht over wat 'goed' is en 'niet goed' is aan hun buurt
 - Voorbeeld video 'verboden te voetballen' = een aanklacht van jongeren over het feit dat er nergens in de openbare ruimte mag gevoetbald worden
- La Maurina:
 - 24u filmen van openbare ruimte om te zien wie er gebruik van maakt: jongeren, ouderen, ...
 - Interviewen van buurtbewoners
 - Uiteindelijk: documentaire van gemaakt
- District 3, 5 en 6:
 - Jongeren interviewen allerlei verenigingen en buurtbewoners en brengen in kaart welke functies de openbare ruimte uitoefent
- Algemeen:
 - Nadien worden alle projecten 'tentoongesteld'
 - Soms moeilijk te vertalen naar beleidsmaatregelen
 - Visie: belangrijk om bij jongeren een open-minded, vernieuwende artistiek-culturele kijk te stimuleren

Bezoek ter plaatse DISTRICTE JOVE 1: "ESPAI BIT"

- Internetklas aan de gang

Bezoek ter plaatse DISTRICTE JOVE 2: "SAN LLORENÇ"

- Dansworkshop aan de gang

Waar Terrassa overdag een vrij ambtelijke indruk gaf (een klassiek gebouw met jeugdambtenaren) was dit een schril contrast met de vooravond. De wijkwerkingen worden gedragen door gemotiveerde mensen die met beide voeten tussen het jong geweld staan. De cultuur in deze werkingen was er echt één die vanuit de jongeren zelf leek te ontstaan. Dit was geen kinderopvang of geleide werking, dit waren open huizen waar jongeren samen

komen om enerzijds hun vrije tijd in te vullen volgens hun eigen wensen en anderzijds met voldoende ruimte voor huiswerktaken e.d.

De infrastructuur die de Catalaanse/lokale overheid ter beschikking stelt is steeds van een zeer hoog niveau. Er wordt zeer goed nagedacht over de ruimtelijke invulling en ligging. (Kai)

3. 8 november visit to the municipality of Vilanova i la Geltru

Contactgegevens:

Regionale jeugddienst El Garaf
Rasa del Miquelet, 16
08800 Vilanova i la Geltrú
Tel: 93 893 77 77
garraf@oficinajove.cat

Gesprekspartners:

Mr. Didac Contreras Maffioli (coördinator jeugddienst)
Ms. Elvira Targa I Chicano (departementshoofd jeugd)
Mr. Gerard Figueras i Albà (schepen)

Algemeen

- El Garaf: regio met enkele gemeenten van 146.000 inwoners: Villanova heeft 50 % van de inwoners, de andere gemeente Sitges en rest de andere 50 %
- Villanova: 66.905 inwoners waarvan 16,2% jongeren en 23,2% migranten

Technische beschrijving van de jeugddienst:

- 8 personen tewerkgesteld (5 personen tewerkgesteld via NGO's, 3 via Gemeente)
- Één van de werknemers is een soort stafmedewerker die een veelheid van dossiers beheert
- de jeugddienst wordt gefinancierd vanuit 3 kanalen: Garaf, gemeente en Catalonië)
- jeugddienst heeft geen opgelegde structuur bepaald door Catalonië of de federale overheid, het organogram (zie bijlage) is eerder het resultaat van onderlinge samenwerking en lokale netwerken

Functies van de jeugddienst:

1. PIJ (= jip – jeuginformatiepunt)
 - Info ivm en voor jongeren verspreiden
 - Één van de eerste functies van de jeugddienst (ontstaan eind jaren '90)

- Vragen van jongeren beantwoorden, ook ruimte om door te vragen en te werken rond de onderliggende vragen en problemen van deze jongeren. Ze hebben hiervoor een bureau voor vertrouwelijke gesprekken.
 - Outreachend werken in scholen (PIDCES-programma): tijdens de pauzes aanwezig zijn en informatie verspreiden en vragen beantwoorden (1dag/week)
 - Tot 2011 ook een programma rond publieke ruimte, maar dit is geschrapt door de crisis.
 - Verspreiden van reisinformatie
 - informatie verstrekken rond stages, werkkampen en EVS
2. Uitleendienst
- gratis uitleen van audio-visueel materiaal voor jeugdorganisaties en voor individuele jongeren die iets willen organiseren
 - gratis kopieermachine
3. Werkgelegenheid (externe organisatie)
- bundelen en verspreiden van vacatures via de jeugddienst en via de website (iedere dag een nieuwe pdf met jobs op de website, 3000 hits per maand)
 - individuele arbeidstrajectbegeleiding
 - organiseren van vorming ivm solliciteren
 - arbeidscontracten nakijken
 - samenwerking met gemeentelijke, regionale en nationale arbeidsinitiatieven
 - skype interviews voorbereiden
 - starters service voor jongeren die zelf een zaak willen beginnen
4. Huisvesting
- bundelen en verspreiden van woon-info via de jeugddienst en de website
 - individuele begeleiding in het zoeken naar woningen
 - nakijken van huurcontracten
5. Cultuur (externe organisatie)
- ondersteuning van jongeren die zaken willen organiseren
6. Inloopfunctie
- internetpunt waar gasten op de pc kunnen werken
 - wifi in het gebouw
7. Organiseren van trainingen:
- thema werk (solliciteren, etc...)
 - niet formele educatie (vergelijkbaar met de cursus voor animatoren bij ons, verplicht als je buiten de schooltijd met jongeren wil werken)
8. Alternatieve sancties/ gezondheid/ sex/ drugs
- gasten die betrapt worden op druggebruik worden naar de jeugddienst doorverwezen bij een alternatieve straf: 20 uur gemeenschapsdienst
 - sex-educatie
 - aanwezigheid op scholen en festiviteiten

Opmerkingen ivm participatie:

- Wordt gezien als een uitdaging voor de toekomst.
- Inspraak organiseren vanuit de gemeente is geen evidente zaak. Organisaties gelinkt met de gemeente worden vaak gemeden door een groot deel van de huidige crisis-generatie. Er is een sfeer van wantrouwen. Dit resulteert vaak in eigen, particulier initiatief.
- Piste om jeugdwerkorganisaties die rond inspraak werken te gaan ondersteunen en via hen te werken.

Bezoek gemeentehuis – schepen van jeugd

Jeugdbeleidsplan:

- Geen Garaf-plan wel een plan voor de gemeente zelf.

- Opmaak van het plan is uitbesteed aan een externe organisatie die de bestaande situatie evalueerde, in dialoog ging met de jeugdwerkorganisaties en die een survey uitvoerde bij 1000 jongeren.
- Jeugdbeleidsplan met transversale doelstellingen voor alle gemeentelijke diensten.
- Hoofddoelstellingen van het plan gericht op werk, huisvesting en educatie.
- Binnen deze hoofddoelstellingen 300 acties, in de acties wordt gespecificeerd welke departementen de actie moeten uitvoeren en welke departementen moeten betalen.
- Budget: naar jeugd gaat ongeveer 2% van het stedelijke budget, ongeveer een 300.000 euro.
- Opmerking van de schepen: jeugd is nog steeds een moeilijk te verkopen thema binnen de gemeente, de jeugddienst wordt dan ook gezien als een lichte dienst.

Varia:

- Bouw van een jeugdcentrum zit in de pijplijn. De laatste jaren is er veel geïnvesteerd in publieke-sport accommodatie voor jongeren.
- Sowieso veel aandacht voor de inrichting van de publieke ruimte, mensen spenderen in Spanje vaak hun tijd buiten door het klimaat en door de vaak kleine behuizing.
- Project in de gemeente gelanceerd waarbij alle publieke scholen in de vrije tijd van kinderen en jongeren hun deuren en accommodatie open zetten. 4 departementen financieren dit: jeugd, onderwijs, sport en emancipatie. Er wordt financiering voorzien voor kuis en voor beheer (conciërge).
- Integratieprogramma (20 % van de bevolking bestaat uit migranten (vooral uit Noord-Afrika): organiseren van taalcurssussen, organiseren van sport (vooral gericht op jongens, vaststelling dat de meisjes afhaken)
- Uitdagingen voor de toekomst: het organiseren van een jeugdraad met de jeugdwerkorganisaties, deze zijn echter geen vragende partij, de meeste organisaties willen niet samenwerken maar willen hun eigen ding doen. Vaststelling is wel dat door de bouw van het nieuwe jeugdcentrum en de crisis de bereidheid wel vergroot om samen te werken.

Bezoek fuifzaal

- Voorlopige locatie fuifzaal ism het spoorwegmuseum
- ter vervanging van een soort pop-up locatie die ze de voorbije jaren gebruikten (om kosten te besparen)
- in afwachting van de nieuwe fuifzaal die door de gemeente zelf gebouwd wordt

4. 9 november visit to the Municipality of L'Hospitalet de Llobregat

Contactgegevens

Oficina Jove d'Emancipacio

C/Llobregat 127-141

L'Hospitalet de Llobregat

Algemeen

L'Hospitalet is de 2e stad van Catalonië wat betreft aantal inwoners. De oppervlakte is echter klein. Het is dus een zeer dichtbevolkte stad, met ook een sterk toegenomen migratie.

- aantal inwoners: 264.614 (20% migranten)
- aantal jongeren (12-35 jaar): 79.922
- 21.191 inwoners per km²

Jeugddienst

In september 2009 werd het Oficina Jove d'Emancipacio ingehuldigd, als eerste in zijn soort in Spanje.

De doelgroep die zij met de jeugddienst willen bereiken zijn jongeren van 12-35 jaar.

Er wordt ingezet op 3 programma's:

- vrije tijd en cultuur

Het opzetten van activiteiten die de participatie van jongeren vergroten.

- emancipatie van jongeren

Er wordt een beleid opgezet die de autonomie van jongeren vergroot.

Vorming, werkgelegenheid, wonen, internationale mobiliteit zijn de onderwerpen die hier aan bod komen. Er is een informatiepunt, er wordt juridisch advies gegeven en vormingscursussen opgezet.

- aanwezigheid in wijken, ondersteunen verenigingen

Netwerking is belangrijk. Maandelijks komen verschillende gemeentelijke verantwoordelijken bijeen per district. Deze bijeenkomsten worden voorgezeten door de districtsschepenen. Deze districten spelen een belangrijke rol. Het wijkgevoel in L'Hospitalet is zeer groot.

5. 9 november visit to the Municipality of Sant Boi de Llobregat

Contactgegevens

Direcció General de Joventut

Pl. Ajuntament, 1

08830 Sant Boi de Llobregat

Tel. : (34) 93 635 12 00

Website: <http://www.santboi.cat>

We worden ontvangen door Cristian Alcazar Esteban, de schepen van Jeugd en Sport en enkele medewerkers van de jeugddienst.

Algemeen

Sant Boi de Llobregat is een voorstad van Barcelona, ontstaan uit de interne Spaanse migratiegolf in de jaren zestig. In 2008 werden alle jeugdwerkers die rond verschillende (vooral sociale) thema's werkzaam zijn, ondergebracht in 'the Factory'. Dit grote gebouw herbergt naast overheidsdiensten een theaterzaal, repetitielokalen, een muziekschool, een danslokaal, ateliers, computer- en vergaderzalen, een opleidingskeuken en een sociaal restaurant.

De jeugddienst behoort tot de Afdeling Tewerkstelling en Gelijke Kansen. Het team bestaat uit 9 medewerkers:

- 1 Coördinator – specialist tewerkstellingsbeleid voor jongeren;
- 3 medewerkers jeuginformatiepunt;
- 1 verpleegster voor jongeren met medisch 'gevoelige' vragen;
- 1 medewerker jongerenparticipatie;
- 3 externe medewerkers.

De focus van de jeugddienst ligt vooral op sociaal werk (hulp bij tewerkstelling, huisvesting en welzijn). De medewerkers van het jeuginformatiepunt blijven niet enkel op de jeugddienst zelf. Eén dag per week zijn ze steeds te vinden in een andere school, waar ze tijdens de speeltijd een infopunt inrichten.

Stedelijke beleidsplanning en jeugd

Sinds 2005 is er een samenwerkingsverband met de woningdienst van Sant Boi om jongeren aan een eigen huurwoning te helpen. Dit project vloeit voort uit het behoefteplan dat werd opgenomen in het lokale jeugdbeleidsplan.

Er werd hiertoe een transversale commissie opgericht. Via de jeugddienst is er rechtstreeks contact met de jongeren. De woningdienst heeft contact met de eigenaars. De jeugddienst staat de jongeren bij met informatie, wettelijk en economisch advies, plaatsbezoeken, opstellen van contracten, aanvragen van leningen en verzekeringen... Een nieuw opgestart project is het delen van een appartement met verschillende jongeren.

Door de economische problemen zijn echter alle subsidies weggevallen voor deze woonprojecten. In het beleid van Sant Boi is wonen ook niet langer een prioritair thema.

Projecten sociale cohesie – hiphop-gemeenschap

Deze projecten worden uitgevoerd door een vzw die in hetzelfde gebouw als de jeugddienst huist en er ook een muziekschool heeft ingericht. Muziek en zeker hiphop is populair bij jongeren. Er wordt gerepeteerd, muziek opgenomen en opgetreden door jongeren die anders dreigen sociaal te worden uitgesloten. Vaak werden ze doorgestuurd door de sociale dienst.

Via de muziek trachten de begeleiders ook andere thema's aan te snijden zoals teamwork, zelfvertrouwen en werkgelegenheid. De bereikte groep is zeer heterogeen: Catalanen, mensen van Marokkaanse en Zuid-Amerikaanse afkomst... De bedoeling is dat het proces regelmatig herhaald wordt, maar dan met de vorige deelnemers als begeleiders.

Jeugdparticipatie

Door de economische situatie is de participatie en de aandacht ervoor heel beperkt. Jongeren liggen vooral wakker van werk en huisvesting. Jeugdverenigingen zijn vooral bezig met vrije tijd en hun eigen jeugdwerking.

Een echt gestructureerd participatie-instrument is er dus niet in Sant Boi. Voor bepaalde zaken worden er wel ad hoc bijeenkomsten georganiseerd die door de jeugddienst inhoudelijk en financieel worden ondersteund.

Transversaal werken aan jeugdbeleid

Bij verschillende diensten bestaat er een grote openheid om samen te werken met de jeugddienst. Vaak is dit wel niet opgenomen in de beleidsplanning. Er wordt bij deze samenwerkingsverbanden in de eerste plaats gekeken naar het resultaat en de impact, minder belangrijk is wie of welke dienst het uitvoert of dus wie de publiciteit krijgt.

Dankzij het transversaal werken raakt ook de jeugddienst zelf beter georganiseerd en leren de medewerkers coördineren. Een andere belangrijke troef is dat de jeugddienst zijn netwerk zo vergroot. Partners waar reeds mee is samengewerkt zijn de woningdienst, sportdienst, sociale diensten, onderwijsdienst, cultuurdienst, arbeidsdienst en inclusiedienst.

Overgang van school naar de arbeidsmarkt

Met 25% schoolverlaters heeft Catalonië het hoogste percentage van ongediplomeerde jongeren in de Europese Unie. Tot 16 jaar is er leerplicht. Sant Boi stelt een programma op om deze jongeren op te vangen.

Hiertoe werd een gemeentelijke commissie opgericht onder leiding van de onderwijsdienst, maar waarbij ook de jeugddienst, de sociale diensten, de arbeidsdienst en andere worden betrokken.

Het programma biedt ondersteuning aan middelbare scholen. Zo zijn er informatieve sessies voor leerkrachten van het derde en vierde middelbaar. Leerlingen van het vierde middelbaar (16-jarigen) krijgen informatie over welke mogelijkheden ze hebben na het voltooien van de middelbaar school. Daarnaast is er een tentoonstelling en begeleidingscircuit voor jongeren die vroegtijdig en dus op 16-jarige leeftijd de school verlaten zonder diploma.

Bij heel het vierdaagse bezoek had ik het gevoel dat een crisissituatie in de economie, met 50% jeugdwerkloosheid, de jeugddienst wel doet terugplooiën op taken die meer welzijnsgericht zijn zoals werk, gezondheid en huisvesting.

Functie van jeugddiensten nogal gelijklopend met de functie van jac's en jip's bij ons.

Het zagezegd ontbreken van samenlevingsproblemen op veel plekken. Ik heb daar nog steeds een sceptisch gevoel bij. Juist bij het bezoek aan Terrassa had ik het gevoel dat die er wel zijn.

Zeer veel verschillende ondoorzichtige niveaus: federaal, regionaal, 2 verenigingen voor jeugddiensten, kortom ook een gebrek aan een vaste en strakke structuur. Dit geeft volgens mij de mogelijkheid wel om op lokaal vlak te specialiseren afhankelijk van netwerk en situatie. Dit zie ik in Vlaanderen soms te weinig.

Er lijkt me wel een gediversifieerd jeugdwerk te zijn, met veel particulier en ook politiek initiatief, jammer genoeg hebben we daar wat weinig van gezien. Een kader uitleggen is één ding, zien wat er op terrein gebeurd blijft nog altijd de reality check, die heb ik wat gemist.

Tenslotte ook de vaststelling dat het jeugdwerk in Vlaanderen wel zeer sterk wordt geknuffeld tegenover de Spaanse context. (Philippe)